

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA*,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimâ-primâ mensis Februarii, anno Domini M. DCC. LXXXII.

M. LUDOVICO-GILBERTO BOYROT DE JONCHERES,
Doctore Medico, Præside.

An Chirurgia Medicinæ principiorum inops sit manca?

I.

THERAPEUTICES, eam quæ manûs ope morbis externis Corporis humani medetur partem Chirurgiam dixere Medicinæ parentes Græci. Hanc ad tria Capita, Διαίρεσιν seu solutionem continui, Σύνθεσιν Soluti Unionem, & Ἐξαίρεσιν Superflui Extractionem revocarunt. Etsi manûs ope suum absolvat munus Chirurgia, non ideò in arte medendi infimum tenet locum, non tantùm utpotè cæteris Medicinæ patribus forsàn antiquior, sed ut agendo certior; quod enim sensibus se dat obvium, facilius tutiùsque è Corpore humano eliminatur, quam quod interioris & obscuræ causæ fuerit effectus aut symptoma. Chirurgia partem affectam perlustrat oculis, manu contrectat priùs quàm sese ad opus accingat. Medicina Symptomatis sæpiùs æquivoci causam latentem & dubiam in imis naturæ penetralibus rimatur, quam in medium proferre nequit, nisi ex Anatome & exquisito cujuscunque partis officio, illarum motu & energiâ, cum certis quibusdam partibus consensu & analogiâ, fluidorum, quibus solida irrorantur, aut quæ in suo sinu recondunt, aut eliminant proprio motu; & benè priùs intellectis. Quantus sit in Medicinâ labor nemo non novit; at nullî mirum, cum hujus singula pars innumeris obnoxia difficultatibus, naturæ utpotè obscuris subdita motibus. Hinc Chirurgia,

* *Authore M. Francisco* POUSSE, *anno* 1730.

quantumvis perſpicaci licet oculo prædita, manûſque quantumvis dexteritate inſtructa, ſuum ſemper aut ineptè aut fortuitò exequetur munus, niſi certâ & genuinâ ſuffulta methodo.

I I.

FINEM inter & media connexionem, non ineptè dicas methodum: hujus aut fœtus aut parens experientia. Nulla etſi vilior Ars expers methodi: nulla quippè media non adhibet, quorum repetitus uſus quamdam non aſtruat normam. Hanc Magiſtri ad Tyrones traducunt; hæc Tyronibus tradita diſciplina, in Arte efficit expertos, quorum in media animadverſio ad cauſæ rationem ducit, quæ genuina in poſterum principia ſufficit. Hoc in mechanicâ videre eſt quæ Geometriæ innixa legibus, Artes ſtatuit certas; hinc Ars Nautica, Bellica, Hydraulica experientiæ cauſarum jam non ignaræ, certum aſſequuntur finem, quem ſola priùs experientia felicem, quamvis non raro, dubium ſemper obtinuit. Ex mediorum in Artibus cognitâ causâ, illarum emergit progreſſus, utilitas, ſplendor; quò magis humano generi fuerit Ars utilis, eò colenda magis, magis ornanda lucubrationibus, novis illuſtranda ſtudiis, inventionibus amplianda. Ars Chirurgica cæteras antecellit Artes, & objecti dignitate, & utilitate finis: quid enim præſtantius quàm Corpus humanum à ſtatu naturali dimotum, ad nativum, ſaltem quoad vitæ incolumitatem, reducere? At quò major Artis utilitas, eò major methodi ſciendæ neceſſitas; hanc non ab aliis Chirurgiæ Studioſus expectare poteſt principiis, quàm ex ipsâmet hujus almâ parente Medicinâ.

I I I.

OMNIUM partium quæ vel ſanitati tuendæ vel reſtituendæ dant operam, Medicina fons eſt & origo. Ars dicitur morbis (quantùm ſanabilibus) debellandis apta: hinc innumeras exigit dotes quas vitæ ſumma brevis ægrè ſinit Medicum adipiſci; has inter Medicum propiùs ſpectant morbi cognitio, ſymptomatum, cauſæ, ſignorum, prognoſeos & mediorum quæ morbi valent delere cauſam, aut ſymptomatum temperare ferociam. Quæ adhibet media, vel ex ſolâ Diætice, vel ex Pharmaceutices penu, vel ex Chirurgiæ auxilio depromit; hæc quotquot, Medicinæ ſunt juris, naturæ legibus utpotè ſubditæ, quarum priuſquàm Medicinæ ſalutet limina peritus ſit Medicus neceſſum: Undè adagium: ibi incipit Medicus ubi deſinit Phyſicus. Non in ſolâ Corporis humani fabricâ, nec hujus functionum accuratâ cognitione omnem Medicina continet ſcientiam: aliis priùs informatur quæ utpotè generaliores, ad particularium cognitionem veluti filo ducunt, & Medico præbent facem ad naturæ motus in Corpore humano apprimè dignoſcendos. Leges motûs, hydroſtaticen, quâ pondus & æquilibrium, & renitentiam liquorum noſcat; Phyſicam particularem, quâ aëris pondus & elaterium; Opticen quâ colorum cauſa, Geometriam quâ ſolidorum vires, Chymiam quâ efferveſcentiarum cauſæ necnon ſaporum diverſitas innoteſcunt, Sedulus inquirit. At cum quidquid natura promit, aut in ſinu recondit, Medicinæ ſit juris, ſeu medicamenti ſeu alimenti formâ præſcribat, animalium, vegetabilium, atque mineralium triplicem inveſtigat familiam Hæc tam ampla ſeges quæ Phyſicam, Linguarum facundiam atque Geographiam deſiderat ad animalium, vegetabilium, atque mineralium cognoſcendas vires ratione locorum diverſas, non ſoli Medicinæ competit, ſed & Chirurgiæ, iiſdem quibus ipſamet Medicina principiis, iiſdemque mediis omninò ſuffultæ.

I V.

MORBORUM quibus medetur Chirurgia, vel interna, vel externa cauſa eſt; hæc maximè in vulnere ſimplici, curatu facilior: Noli tamen in ſolo manûs miniſterio curationem reponere: pro periculi metu, aut dolore, ægrotantis læſa imaginatio, ſæpiùs ſolidorum infert ataxiam, & fluidorum pervertit diatheſim quæ

pro variorum Symptomatum variâ causâ, specialem exigit Therapeiam; nervorum consensum; unde morbi sympathici Nevrologia, varios animi pathematum effectus Hygyeine docebit, quarum rudis, fortuitam & periculosam expectabit Chirurgia curationem. Hinc sæpiùs remediis incassum adhibitis, vulnere minùs quàm curantis ineptâ methodo, æger corruit. Vulneris interna causa ut v. g. ὀγκῶν, id est Tumorum in genere, ἀ. οσθημάτων id est ad suppurationem vergentium, omnes Medicinæ tum Theoreticæ tum Practicæ partes involvit. Partis affectæ functiones Physiologia docet, morbum, hujus causam & symptomata Pathologia; ex utriusque principiis liquet, quisnam exuperet humor, quonam in viscere stagnet, an criticè, an symptomaticè foras erumpat: motuum naturæ facient fidem pulsus, urinæ, cutis habitus, lingua, somnus, vigilia & alia quæ suffecerit Semeiotice seu signorum Syndrome. Horum nescia, materiæ seu humori quantumvis facilem præbeat exitum, Diætices seu victûs rationis expers, remediorum, quæ adhibenda, virtutumi rudis, à Botanice, Pharmaciâ aut Chymiâ discendarum, nunquam ad debitam cicatricem perducet Chirurgia vulnus, nisi ob materiæ μεταστασιν, cum aliarum partium dispendio, proindèque mortis discrimine. At tumorum interna causa nimiùm ipsammet Medicinam sapere, ac extra Chirurgiæ limites inquis. Erras, aliter! Hanc Artem in solo manûs ministerio, uti topicorum admotione, fasciarum dispositione, manûs dexteritate, in vulneris curatione coërces, merèque instrumentalem prædicas; sicque de Arte nobili nimiùm detrahis. Quot indè mala ægrotanti qui post peractum à Chirurgiâ opus, naturæ soli aut ignari committeretur consilio? Lithotomiam quotidiè absque Medicinæ præceptis, non solùm ab Anatomiæ minùs peritis, sed & à Circulatoribus celebratam feliciter jactas: quæ, quamvis tum pro immani dolore, cùm pro partium aut incisarum, aut divulsarum, aut laceratarum texturâ debili & officio, quod calculo exempto proindè morbi tollatur causa, suum peragit officium Chirurgia; non laudandi semper felices, nec culpandi infausti quamvis eventus. At quot miseri post calculi, vel ab Anatomicis extractione periêre: alius ob vires pro diuturniori dolore exhaustas, alius ob partium nervearum debiliorem texturam, immanes cruciatus ferendo impar; ille ob pravam fluidorum diathesim, à speciali potiusve individuali Therapeia solùm emendabilem; alium propter partium contusionem, dilacerationem, invasit febris quam mox excepit abcessus: in alio victus plenior & vini cordiaci nomine potus febriculam, semeiotices ignaro tantùm obscuram priùs immisit, quæ sensim in dies augendo, symptomata mortis prænuncia cum astantium stupore & desiderio curantis opprobrio intulit: quæ tamen, Medicinæ principiis informata Chirurgia aut præcavendi, aut sanandi, aut saltem prævidendi capax est.

V.

MEDICINÆ ministram & hujus utpotè partem eisdem subditam legibus fateris Chirurgiam, quam tamen præ cæteris Medicinæ partibus ad summas evehis laudes propter in theoriâ & in praxi aut inventa aut perfecta: erras. Et is non minùs in ipsammet Medicinam quàm in Chirurgiam redundaret honos. Solus Medicinæ rudis nescit quot quantisque matheseos auxilio, Medicinæ pars quævis sit inventis locupletata. Jam hujus imbuta principiis Physiologia, Pathologia, obscuros priùs Naturæ motus explicat. Jam Chymia, Pharmacia saporum, odorum, proindeque medicaminum virtutis, & agendi seu in fluida, seu in solida modi non ignaræ: jam Botanice quæ priùs vocum & nominum farrago, memoriæ potiùs quàm principiorum tenax pro florum, seminumve figurâ, certa statuit principia, quæ etsi penè infinita numero vegetabilia, ad certas & numero paucas reducit classes; praxin ideò recensitis quippè partibus fundatam, æquè adauctam non diffitebere. Quæ in Chirurgiâ jactas nova, non veteribus ignota fuere non inusitata. Hippocratis, Galeni, Pauli Æginetæ, Cornelii Celsi, Albucasis innumerorumque sive Græco-

rum, Arabum sive, sive Latinorum libros evolve, te delusum, te ineruditum agnosces. Jam te instantem audio: quos ab Hippocrate ad hos usque autores enumeras, Medico-Chirurgi fuere. Quæstionem solvis: consensus ideò Medicinam inter & Chirurgiam curationes æquè ac opera Chirurgica tutiùs absolvit. At si Linguarum inscitia prioris erroris causa fuit, rerum posterioribus sæculis in Medicinâ gestarum historia ob oculos ponet Medicos, quibus Chirurgia suæ Artis debeat splendorem. Guidonem de Cauliaco in Arte Chirurgicâ Tyronum hactenùs ducem, Tagaltium, Gormelenum si non scriptis, nomine saltem non ignoras. Ab Anatome jam accuratiori inventis locupletatâ & illustratâ Chirurgiæ progressum & decus repetis? At undenam tot inventa derivarunt? En turmatim quot habet anatome Instauratores, prodeunt Autores Medici. 1 Cæsalpinus. 2 Harveus. 3 Vatolius. 4 Willisius. 5 Vieussensius. 6 Petitus. 7 Eustachius. 8 Ingrassias. 9 Stenonius. 10 Verneyus. 11 Litreus. 12 Ruischius. 13 Helvetius. 14 Louverus. 15 Morgagnius. 16 Malpighius. 17 Winslovius. 18 Virsungus. 19 Nuckius. 20 Asellius. 21 Pecquetus. 22 Reverhostus. 23 Heisterus. 24 Riolanus. 25 Graaffus. 26 Ravius. 27 Jacobus Sylvius. 28 Vesalius, &c. Ne tibi mirum quod Anatomen tot inventis illustraverit Medicina: soli scientiæ competit rerum indagare causas, dùm Magistrorum inherens vestigiis Ars nuda nihil novi, nisi fortuitò, promit.

Ergò Chirurgia Medicinæ principiorum inops est manca.

1 Sanguinis circuitum invenit. 2 Exposuit. 3 Varolii pontem, Valvulas coli. 4 Cerebri & nervorum descriptionem. 5 Nervorum historiam, structuram cordis. 6 Fibras medullæ oblongatæ, oculi accuratam anatomen. 7 Nervorum delineationem, ductum Thoracicum, Tubam Eustachianam. 8 Stapetem auris. 9 Ductum salivalem carotidalem. 10 Auris structuram. 11 Glandulam pituitariam. 12 Arteriam bronchialem. 13 Vasorum pulmonis inæqualitatem. 14 Cordis structuram. 15 Papillas valvulæ sygmoïdis cordis. 16 Viscerum structuram. 17 Cordis situm, orificium sacci Epiploïci, multorum musculorum, v. g. *bicipitis ignotos. usus, tibiæ conformationem, oculi musculos obliquos. 18 Ductum pancreaticum. 19 Structuram glandularum conglobatarum. 20 Venas lacteas mesenterii. 21 Chili receptaculum. 22 Circuitum bilis 23 Ductum spiralem colli vesiculæ felleæ. 24 Coli appendiculas pingues. 25 Partium genitalium structuram, 26 Scroti septum non simplex, 27 Valvulas venarum membranaceas. 28 Membri virilis ligamentum suspensorium invenit.*

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Josephus COTTON.	*M. Theobaldus* NIZON, *Chirurgiæ vernaculo idiomate Professor designatus.*	*M. Natalis-Nicolaus* MALLET.
M. Henricus-Joannes BAGET.	*M. Carolus-Ludovicus* VARNIER.	*M. Franciscus-Ludovicus* THOMAS D'ONGLÉE.
M. Carolus-Jacobus SAILLANT	*M. Jacobus-Franciscus* DE VILLIERS, *Antiquus Regis Exercituum Medicus ordinarius in Germaniâ.*	*M. Guillelmus* FUMÉE.

Proponebat Parisiis PETRUS PUJO, Parisinus, Doctor Medicus Remensis, Nosocomiorum militarium Regis Exercituum in Normanniâ Medicus, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus.

A. R. S. H, 1782. AB OCTAVA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi. 1782.